

# ระเบียบการสัตว์พาหนะ

พุทธศักราช ๒๕๖๒

## ข้อความทั่วไป

เนื่องจากได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ร.ศ. ๑๑๙ นั้นแล้ว ด้วยเหตุระเบียบหรือคำสั่งใด ๆ ซึ่งมีอยู่ก่อนหากเป็นการขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติใหม่นี้แล้ว ย่อมต้องถูกลบล้างและยกเลิกไป

พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๕๖๒ นี้ จะมีหลักการส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติเก่า หากได้เพิ่มเติมหลักการบางประการให้รัดกุมขึ้น คือ

๑. ให้เพิ่ม “ลา” ขึ้นเป็นสัตว์พาหนะตามพระราชบัญญัติอีกชนิดหนึ่ง เพราะปรากฏความสำคัญของสัตว์จำพวกนี้

๒. กำหนดเงื่อนไขเวลา อายุ และการใช้งานของสัตว์พาหนะที่เจ้าของจะต้องนำมาจดทะเบียนและทำตัวรูปพรรณให้เป็นการแน่นอนยิ่งขึ้น

๓. ให้อำนาจนายทะเบียนที่จะทำการโอนทะเบียน และสละหลังตัวรูปพรรณกรณีที่เจ้าพนักงานยึดสัตว์พาหนะหายหรือถูกขโมย และเจ้าของสัตว์ไม่มาทำการโอนด้วยประการใด ๆ ก็ดี

๔. เพิ่มวิธีการให้มีการประกาศโฆษณาเมื่อมีผู้มาอ้างขอรับมรดกสัตว์พาหนะ

๕. กำหนดวิธีปฏิบัติการในเรื่องการจำนองสัตว์พาหนะให้ชัดแจ้งและรัดกุม

๖. ให้เจ้าของสัตว์แจ้งความเมื่อสัตว์พาหนะหายหรือได้คืนมา และให้ส่งมอบตัวรูปพรรณต่อเจ้าพนักงานเมื่อไม่มีสัตว์ประจำตัว

๗. ยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรใด ๆ ในการตั้งตัวแทนหรือมอบอำนาจให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

วิธีปฏิบัติการเกี่ยวกับสัตว์พาหนะ ได้มีพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๔๘๒ และกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๘๓ กับประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งปลัดกิ่งอำเภอเป็นนายทะเบียนท้องที่ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๘๓ เป็นหลักอยู่แล้ว แต่เพื่อให้สะดวกแก่การปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

### การจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ

๑. เมื่อเจ้าของสัตว์หรือตัวแทนพร้อมด้วยผู้ใหญ่บ้านหรือพยาน นำสัตว์มาขอจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณจากนายทะเบียนท้องที่ ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ให้นายทะเบียนท้องที่พร้อมด้วยเจ้าของหรือผู้แทนและพยานตรวจสอบทำหุรูปพรรณ ให้เป็นการถูกต้อง แล้วสอบสวนหลักฐานและพฤติกรรมให้เห็นความบริสุทธิ์ เมื่อได้รับเงินค่าธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวงแล้วจึงออกทำตัวรูปพรรณให้สัตว์ละ ๑ ฉบับ โดยมีชักร้าตามแบบ ส.พ. ๕, ๖, ๗, ๘ แล้วแก่กรณี ถ้าเป็นล่อหรือลาให้ใช้ ส.พ. ๖ โดยหมายเหตุชนิดสัตว์ที่ใช้แทนไว้ในภาพสัตว์ด้วยหมึกสีแดง

๒. ในเดือนกุมภาพันธ์ทุก ๆ ปี ให้นายทะเบียนประกาศเป็นรายตำบล โดยกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕๐ วัน ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ ให้เจ้าของหรือผู้แทนนำสัตว์พาหนะตามความในมาตรา ๘ อนุมาตรา ๑ และอนุมาตรา ๒ ไปจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือตำบลที่เห็นว่าเป็นการสะดวกแก่เจ้าของ สัตว์ที่จะนำสัตว์ไปได้

การตรวจสอบทำหุรูปพรรณสัตว์นั้น นายทะเบียนจะตรวจบันทึกรายละเอียดลงในตัวเดินหุ ส.พ. ๑, ๒, ๓, ๔ แล้วแก่กรณี เพื่อนำมาคัดลงในตัวรูปพรรณตามความในข้อ ๑ ก็ชอบที่จะทำได้ ถ้าเป็นล่อหรือลาให้ใช้ ส.พ. ๒ โดยหมายเหตุชนิดสัตว์ที่ใช้แทนไว้ในภาพด้วยหมึกแดง

๓. เมื่อเจ้าของหรือผู้แทนนำพยานหลักฐานไปแจ้งก่อนนายทะเบียน เพื่อขอรับใบแทนทำตัวรูปพรรณสัตว์ที่เป็นอันคราย หรือสูญหายโดยสุจริต ให้นายทะเบียนสอบสวนบันทึก

หลักฐานและพฤติการณ์ไว้พิจารณาเห็นความบริสุทธิ์ และเมื่อได้รับคำธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวงแล้วจึงออกใบแทนตัวรูปพรรณ โดยคัดข้อความในทะเบียนลงตามแบบ ส.พ. ๑๐, ๑๑, ๑๒ ๑๓ แล้วแก่กรณี ถ้าเป็นล่อนหรือลาให้ใช้ ส.พ. ๑๑ โดยหมายเหตุชนิดสัตว์ที่ใช้แทนไว้ในภาพด้วยหมึกแดง

๔. ถ้าตัวรูปพรรณที่เป็นอันครายหรือสูญหายนั้นเป็นตัวรูปพรรณประจำตัวสัตว์ซึ่งจดทะเบียนครั้งหลังที่สุดไว้ทางสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนบันทึกสอบสวนพยานหลักฐานและพฤติการณ์ไว้พร้อมด้วยบันทึกกำหนดรูปพรรณสัตว์พาหนะนั้นลงในตัวเค้นท่งและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวง แล้วส่งไปยังนายทะเบียนที่เป็นสำนักจดทะเบียนครั้งสุดท้ายของสัตว์นั้น เพื่อออกใบแทนตัวรูปพรรณส่งมอบให้เจ้าของสัตว์ต่อไป

๕. เมื่อมีผู้นำตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะมาส่งมอบให้นายทะเบียนด้วยกรณีใด ๆ ก็ดี นอกจากจะต้องปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะและกฎกระทรวงแล้ว ให้นายทะเบียนบันทึกพฤติการณ์จากผู้นำส่งตามสมควรเพื่อเป็นหลักฐาน

๖. ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองนำสัตว์พาหนะพร้อมด้วยตัวรูปพรรณมาให้นายทะเบียนตรวจแก้ไขในกรณีที่กำหนดรูปพรรณสัตว์คลาดเคลื่อนจากตัวรูปพรรณด้วยเหตุใด ๆ ด้วยความสุจริต ให้นายทะเบียนสอบสวนพยานหลักฐานและพฤติการณ์เห็นเป็นการสมควร และเมื่อได้รับค่าธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวงแล้ว จึงแก้กำหนดรูปพรรณในตัวรูปพรรณและทะเบียนให้ตรงกับตัวสัตว์

กรณีแก้กำหนดรูปพรรณ ให้เขียนเพิ่มหรือแก้ไขข้อความที่ไม่ต้องการในรายการในตัวรูปพรรณและทะเบียนด้วยหมึกแดงแล้วเซ็นนามนายทะเบียนโดยย่อ และวัน เดือน ปีกำกับไว้ทุกแห่ง

กรณีแก้กำหนดรูปพรรณที่เกี่ยวกับขวัญของสัตว์ ถ้าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้โยงเพิ่มด้วยหมึกแดง แล้วหมายเหตุไว้ที่รอบภาพสัตว์ด้านนอกว่า "อำเภอ.....ตรวจเพิ่ม" แล้วลงนามนายทะเบียนโดยย่อ และวัน เดือน ปี ด้วยหมึกแดงกำกับไว้ทุกแห่ง ถ้าเป็นการแก้ไขข้อความให้โยงให้โยงใหม่ด้วยหมึกแดง แล้วหมายเหตุไว้ที่รอบภาพสัตว์ด้านนอก

ว่า “อำเภอ.....ตรวจลด” แล้วลงนามนายทะเบียนโดยย่อและวัน เดือน ปีด้วย  
หมึกแดงกำกับไว้ทุกแห่ง

กรณีแก้คำหารูปพรรณอย่างอื่นใดให้กระทำดังกล่าวข้างต้นโดยอนุโลม

๗. ถ้าสัตว์พาหนะที่นำมาให้นายทะเบียนแก้คำหารูปพรรณเป็นสัตว์พาหนะต่าง  
ท้องที่ ให้บันทึกรายการที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงตามวิธีการในข้อ ๖ ลงในตั๋วเดินทุ่งตามความใน  
ข้อ ๒ บรรทัดท้าย แล้วส่งไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่สัตว์พาหนะนั้นจดทะเบียนไว้ครั้งสุดท้าย  
เพื่อแก้ไขคำหารูปพรรณให้ตรงกัน นายทะเบียนท้องที่ที่สัตว์นั้นจดทะเบียนไว้เป็นครั้งสุดท้าย  
เมื่อได้รับรายงานดังกล่าวข้างต้น ให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำหารูปพรรณแล้วหมายเหตุ  
ไว้ในทะเบียนว่าแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามหนังสือคณะกรรมการอำเภอ..... ที่.....  
ลงวัน เดือน ปีด้วยหมึกแดง

๘. การจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ หรือการโอนกรรมสิทธิ์สัตว์พาหนะของทาง  
ราชการทหาร ให้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นเพียงไม่ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะและ  
กฎกระทรวง

### การโอนกรรมสิทธิ์และการจำหน่าย

๙. เมื่อผู้โอนและผู้รับโอนทั้งสองฝ่ายหรือตัวแทนนำสัตว์พาหนะและตัวรูปพรรณ  
มายังนายทะเบียนเพื่อขอจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์ ให้นายทะเบียนตรวจคำหารูปพรรณ  
ให้ถูกต้องตรงกับสัตว์ และเมื่อได้รับค่าธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวงแล้วให้จดทะเบียน  
และสลักหลังตัวรูปพรรณและทะเบียน โดยบันทึกข้อความแห่งนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์ตาม  
รายการในตัวรูปพรรณ และมอบตัวรูปพรรณนั้นให้ผู้รับโอนไป

ถ้าเป็นสัตว์ต่างอำเภอให้ขึ้นทะเบียนเป็นสัตว์ในท้องที่เสียก่อน โดยเรียกค่าธรรมเนียม  
การขึ้นทะเบียนตามอัตราในกฎกระทรวงอีกส่วนหนึ่ง การขึ้นทะเบียนให้นายทะเบียนคัด  
ข้อความในตัวรูปพรรณนั้นทั้งหมดลงในใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรรณสัตว์ที่มาจากต่างอำเภอแล้ว  
บันทึกการขึ้นทะเบียนไว้เป็นรายการสุดท้าย (ดูคำอธิบายวิธีการออกแบบพิมพ์)

๑๐. ในการโอนกรรมสิทธิ์ตามความในมาตรา ๑๕ วรรคท้ายนั้น ให้ดำเนินการตามข้อ ๙ ข้างต้นโดยอนุโลม และให้นายทะเบียนหมายเหตุพฤติการณ์โดยย่อไว้ในช่อง “ข้อความแห่งนิติกรรมหรือสัญญา” แล้วลงนามนายทะเบียนโดยย่อ วัน เดือน ปีกำกับไว้

๑๑. การโอนกรรมสิทธิ์ตามความในมาตรา ๑๕ ให้นายทะเบียนดำเนินการตามข้อ ๙ ข้างต้นโดยอนุโลม กับให้บันทึกหลักฐานพยานและพฤติการณ์ไว้ เห็นเป็นการสมควรแล้วให้ประกาศมรดก โดยเปิดเผยไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและตำบลซึ่งเป็นภูมิลำเนาของผู้รับมรดกและเจ้าชองสืบทายาทที่เปิดเผยมีกำหนด ๓๐ วัน กรบกำหนดไม่มีใครคัดค้านและเมื่อได้รับค่าธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวงแล้วจึงแก้ไขทะเบียนและตัวรูปพรรณสำหรับตัวสัคนั้นให้แก่ผู้รับมรดก โดยบันทึกลงในช่อง “ข้อความแห่งนิติกรรมหรือสัญญา” ว่า รับมรดกโดย..... “ช่องคู่กรณีหรือสัญญา” ว่า ผู้โอนถึงแก่กรรมหรือ.....

๑๒. การจำหน่ายสัตว์พาหนะ เมื่อผู้จำหน่ายและผู้รับจำหน่ายทั้งสองฝ่ายหรือผู้แทนนำตัวรูปพรรณประจำตัวสัตว์ที่จำหน่ายยังนายทะเบียนท้องที่ที่มีทะเบียนสัตว์นั้น ให้นายทะเบียนตรวจสอบเป็นการถูกต้อง และเมื่อได้รับค่าธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวงแล้วจึงจดทะเบียนและสลักหลังการจำหน่ายในตัวรูปพรรณและทะเบียนให้

### การย้ายและการจำหน่ายทะเบียน

๑๓. การย้ายสัตว์พาหนะไปต่างอำเภอตามความในมาตรา ๑๗ เมื่อนายทะเบียนดำเนินการรับขึ้นทะเบียนไว้แล้ว (คู่คำอธิบายวิธีการกรอกแบบพิมพ์) ให้แจ้งการรับสัตว์ขึ้นทะเบียนไปยังนายทะเบียนท้องที่เดิมโดย ส.พ. ๒๐ และเมื่อนายทะเบียนท้องที่ได้หมายเหตุในทะเบียนโดยบันทึกในช่องหมายเหตุว่า “ย้ายไปอยู่อำเภอ.....ตามหนังสือคณะกรรมการอำเภอ.....ที่..... ลงวัน เดือน ปี” แล้วให้แจ้งความจำหน่ายสัตว์จากทะเบียนไปยังนายทะเบียนที่รับสัตว์ขึ้นทะเบียนไว้ตามแบบ ส.พ. ๒๑ ถ้ามีข้อความคลาดเคลื่อนบางประการก็ให้ดำเนินการสอบสวนตามสมควร

แจ้งความรับสัตว์ขึ้นทะเบียนและจำหน่ายสัตว์จากทะเบียนนั้น นายทะเบียนต้องบันทึกลงใน ส.พ. ๒๐ หรือ ๒๑ ทุกวันที่มีการรับสัตว์ขึ้นทะเบียน และจำหน่ายสัตว์จากทะเบียนแล้วรวบรวมส่งไปยังนายทะเบียนต่างประเทศที่ทุก ๆ วันที่ ๑ และวันที่ ๑๕ ของเดือน

๑๔. การตรวจแกะทะเบียนและสลักหลังตัวรูปพรรณสัตว์ ซึ่งจำหน่ายออกไปต่างประเทศให้หมายเหตุไว้ในตัวรูปพรรณเครื่องหมายเหตุและทะเบียนว่า “จำหน่ายออกไปนอกราชอาณาจักรเมื่อ วัน เดือน ปี” แล้วลงนามนายทะเบียนและวัน เดือน ปี กำกับไว้

ถ้าสัตว์ที่นำออกไปต่างประเทศได้จดทะเบียนครั้งสุดท้ายไว้ต่างอำเภอให้นายทะเบียนดำเนินการตามความในข้อ ๑๓ โดยอนุโลม

การขึ้นทะเบียนเมื่อนำสัตว์กลับเข้ามาในราชอาณาจักร เมื่อนายทะเบียนตรวจจำหนักรูปพรรณเป็นการถูกต้อง และเมื่อได้รับค่าธรรมเนียมตามอัตราในกฎกระทรวงแล้วจึงรับขึ้นทะเบียน (วิธีขึ้นทะเบียนคล้ายอธิบายแบบพิมพ์) กับหมายเหตุไว้ในช่องหมายเหตุในตัวรูปพรรณและทะเบียนว่า “กลับเข้ามาในราชอาณาจักร เมื่อวันที่ เดือน ปี” แล้วลงนามนายทะเบียน และวันเดือน ปี กำกับไว้

ถ้าสัตว์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้จดทะเบียนครั้งสุดท้ายไว้ต่างอำเภอให้นายทะเบียนดำเนินการตามข้อ ๑๓ โดยอนุโลม

### บทเบ็ดเตล็ด

๑๕. การเก็บตัวรูปพรรณ ส.พ. ๕, ๖, ๗, ๘, ที่ใช้แล้วให้เขียนเลขที่ ๑, ๒, ๓.... เรียงตามลำดับเลขที่ใช้ก่อนหลัง และเลขที่.... “ตั้งแต่เลขที่....ถึงเลขที่....” ไว้ที่สันเล่ม ถ้าเป็นเล่มเล็กก็ไม่ต้องตกแต่งการเขียนที่สันจะมัดหรือเย็บรวมกัน ๔ เล่ม แล้วเขียนป้ายดังกล่าวไว้ที่สันก็ได้

การเก็บ ส.พ. ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓ ให้ดำเนินการตามวิธีดังกล่าวข้างต้นโดยอนุโลม

๑๖. ทะเบียนและใบแทนต้นชีวิตสัตว์ที่มาจากต่างอำเภอ ส.พ. ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗ ให้เก็บดังนี้

(๑) แยกเก็บตามประเภทสัตว์ประเภทละเล่ม เรียงตามวันที่ได้รับขึ้นทะเบียนก่อนและหลังตามลำดับ

(๒) ลงเลขลำดับประจำนิ้วในทะเบียน และใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรรณที่  
มอบนําชั่งชวเรียง ๑, ๒, ๓,...เรื่อยไปจนครบ ๑ แสน จึงขึ้น ๑, ๒, ๓,...ไปใหม่

(๓) ทะเบียนและใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรรณ ที่ลงเลขลำดับประจำไว้ ๑-๒๐๐  
ให้เย็บรวมเป็นเล่มหนึ่ง ๒๐๑-๔๐๐ ให้เย็บรวมเป็นเล่มหนึ่ง และต่อ ๆ ไปโดยเล่มหนึ่ง ๆ  
มีจำนวนทะเบียนและใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรรณ ๒๐๐ ฉบับทุกเล่ม แล้วลงเลขหมายประจำเล่ม  
ที่ ๑. ....เช่นเกี่ยวกับต้นขั้วตัวรูปพรรณ

๑๗. การเก็บรายงานสัปดาห์ทะเบียน หรือรายงานจำหน่ายสัปดาห์จากทะเบียน  
หรือหลักฐานอื่น ๆ เกี่ยวกับสัปดาห์ทะเบียนให้เก็บคู่ร่าง หรือสำเนาหรือต้นฉบับไว้อย่างหนึ่งสื่อ  
ราชการอื่น ๆ

๑๘. การทำลายตัวรูปพรรณหรือหนังสือราชการเกี่ยวกับสัปดาห์ทะเบียน ให้ปฏิบัติ  
ตามระเบียบว่าด้วยการทำลายแบบพิมพ์และหนังสือราชการแผนกมหาดไทยในกอง จังหวัด  
และอำเภอ พุทธศักราช ๒๔๗๘

### คำอธิบายแบบพิมพ์

๑. แบบ ส.พ. ๑, ๒, ๓, ๔

ช่องได้มาโดย ให้ลงว่าลูกออก ลูกติด หรือสัปดาห์เพร็ด สัปดาห์ หรือสัปดาห์ของ  
กลาง ฯลฯ

ช่องอื่น ๆ มีรายละเอียดข้อย่อยอยู่แล้ว

๒. แบบ ส.พ. ๕, ๖, ๗, ๘

ภาพสัปดาห์ วิถีของชีวิตสัปดาห์นี้ ต้องคิดแบ่งสัปดาห์เป็น ๔ ท่อน คือผ่ากลางตั้งแต่หัว  
ตลอดทางแบ่งเป็นซ้ายขวาเสียชั้นหนึ่ง แล้วคิดแบ่งกลางตัวให้เป็นหน้าหลังเสียอีกชั้นหนึ่ง คง  
เป็นท่อนหน้าซ้ายท่อนหน้าขวาท่อนหลังซ้ายและท่อนหลังขวา ถึงกลางตัวนั้น คือระยะกึ่งกลาง  
จากขม่อมถึงโคนหาง ขวัญสัปดาห์อยู่ตรงไหน ก็จุดลงในภาพสัปดาห์ตรงนั้นแล้วโยงไปทางค่านั้น  
เช่นขวัญที่ท่อนหน้าซ้ายก็โยงเส้นไปทางกรอบภาพสัปดาห์ข้างซ้ายหน้า ถ้ามีขวัญอยู่ที่ชาวาคำนใน  
หรือทางซ้ายของชาวาคำนนั้น ก็ให้โยงขวัญไปทางขวา แล้วเขียนไว้ที่ปลายเส้นโยงนอกกรอบ

ภาพสัตว์ว่า “โน” ห้ามมิให้โยงเส้นขวัญไปรวมในช่องเดียวกันเป็นอันขาด คงโยงเพียงช่องละเส้นเท่านั้น เมื่อโยงขวัญเสร็จแล้ว ช่องกรอบภาพสัตว์ช่องใดว่างก็ให้ขีดเส้นบีกเสียดช่อง

ช่องฉบับที่ให้ลงเลข ๒ ตอน ๆ หน้าเป็นเลขประจำปี ขึ้นปีใหม่ก็ตั้งหนึ่ง ไปใหม่ทุก ๆ ทุกประเภทของสัตว์ ตอนหลังเป็นเลขทั่วไป เริ่มตั้งแต่ทำตัวสัตว์ประเภทนั้น ตัวแรกก็ลง ๑ เรียงลำดับเรื่อยไปจนครบ ๑ แสนขึ้น ๑ ใหม่ ทั้งนี้เพื่อจะทราบว่าเป็นหนึ่งในอำเภอนั้นได้ทำตัวรูปพรรณสัตว์ประเภทนั้น ๆ ไปก็ตัว

ช่องขวัญ ให้ใช้เขียนจำนวนขวัญสัตว์ที่มีทั้งหมดด้วยตัวหนังสือ

ช่องทำหนิ ให้ลงทำหนิของสัตว์โดยละเอียด มีทำหนิหลายแห่งก็ให้ลงหลายแห่ง

ช่องหมายเหตุ สำหรับจะบันทึกข้อความพิเศษที่พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง และระเบียบการได้กำหนดไว้ หรือมิได้กำหนดไว้ในบันทึกอื่นใด

ช่องอื่น ๆ มีรายละเอียดอยู่แล้ว

ด้านหลัง ช่องประเภทนิติกรรม ให้ลงประเภทนิติกรรมตามลักษณะในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ให้ จำนอง ฯลฯ

ช่องข้อความแห่งนิติกรรม ให้บันทึกข้อความสัญญาหรือเงื่อนไขโดยย่อพอได้ใจความแจ่มชัด เช่น ซื้อขายเป็นเงิน ๕๐ บาท จำนองเป็นเงิน ๔๐ บาท ได้ถอนการจำนองภายในวัน เดือน ปี..... ฯลฯ

ช่องลายมือชื่อคู่กรณีหรือคู่สัญญาและพยาน ให้ลงลายมือชื่อหรือลายนิ้วมือคู่กรณี การพิมพ์นิ้วมืต้องพิมพ์ให้ชัดแจ้งเพื่อตรวจสอบได้ง่าย กรณีใดกฎหมายบัญญัติไว้ให้มีพยานก็ให้ลงลายมือชื่อพยานด้วย หากกฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้มีพยานในกรณีใด พยานก็ไม่เป็นสิ่งจำเป็นต้องมี

กรณีขึ้นทะเบียนของประเภทนิติกรรมหรือสัญญาให้เขียนว่า “ขึ้นทะเบียน” แล้วขีดเส้นโยงไปตามบรรทัด จนถึงช่องลงลายมือชื่อนายทะเบียนอำเภอและประทับตรา จึงลงลายมือชื่อนายทะเบียนและประทับตรา

อนึ่ง ถ้าตัวรูปพรรณไม่พอที่จะสลักหลังจดทะเบียน ให้ใช้แบบ ส.พ. ๕ ต่อ โดยประทับตราประจำตัวไว้ที่ด้านหลัง

แบบ ส.พ. ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓

ข้อความคงเหมือนกับแบบ ส.พ. ๕, ๖, ๗, ๘ ทุกประการ ผิดกันแต่แบบ ส.พ. ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓ เป็นสีเขียว แบบ ส.พ. ๕, ๖, ๗, ๘ เป็นสีขาว การกรอกแบบนี้มีข้อควรอธิบาย คือ

ช่องหมายเหตุ ให้บันทึกว่า ได้ออกตัวรูปพรรณฉบับนี้แทนตัวรูปพรรณเดิม ซึ่ง... แล้วลงนามนายทะเบียนและวัน เดือน ปีกำกับไว้

๔. แบบ ส.พ. ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗

ใช้สำหรับคัดรายการในตัวรูปพรรณ ซึ่งมีผู้นำมาขอขึ้นทะเบียนจากต่างประเทศที่ได้เป็นทะเบียนต่อไป

ช่องอื่น ๆ มีรายละเอียดซั้อยู่แล้ว

๕. แบบ ส.พ. ๒๐

ช่องสี่และห้า ให้ลงจำนวนขวัญด้วย

ช่องหกที่นำสัตว์ ให้ลงว่านำมาซื้อขายหรือย้ายภูมิสำเนา ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น

ช่องอื่น ๆ มีรายละเอียดซั้อยู่แล้ว

๖. แบบ ส.พ. ๒๑

มีรายละเอียดซั้อยู่แล้ว

### กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒

**หมายเหตุ** แบบพิมพ์เกี่ยวกับทะเบียนสัตว์พาหนะทั้งหมดมี ๒๑ แบบ คือ

๑. ส.พ. ๑ ตัวเดินทั้งข้าง

๒. ส.พ. ๒ ตัวเดินทั้งม้า

๓. ส.พ. ๓ ตัวเดินทั้งโค

๔. ส.พ. ๔ ตัวเงินท่งกระบือ
๕. ส.พ. ๕ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมช้าง
๖. ส.พ. ๖ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมม้า
๗. ส.พ. ๗ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมโค
๘. ส.พ. ๘ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมกระบือ
๙. ส.พ. ๙ ใบทะเบียนและตัวรูปพรหม
๑๐. ส.พ. ๑๐ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมช้างแทนฉบับหาย
๑๑. ส.พ. ๑๑ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมม้าแทนฉบับหาย
๑๒. ส.พ. ๑๒ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมโคแทนฉบับหาย
๑๓. ส.พ. ๑๓ ทะเบียนและต้นขั้วตัวรูปพรหมกระบือแทนฉบับหาย
๑๔. ส.พ. ๑๔ ทะเบียนและใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรหมช้างมาจากต่างอำเภอ
๑๕. ส.พ. ๑๕ ทะเบียนและใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรหมม้ามาจากต่างอำเภอ
๑๖. ส.พ. ๑๖ ทะเบียนและใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรหมโคมาจากต่างอำเภอ
๑๗. ส.พ. ๑๗ ทะเบียนและใบแทนต้นขั้วตัวรูปพรหมกระบือมาจากต่างอำเภอ
๑๘. ส.พ. ๑๘ บัญชีสัตว์ประจำคอกซึ่งยังไม่ได้ทำตัวรูปพรหม
- ✓ ๑๙. ส.พ. ๑๙ บัญชีสัตว์ที่ยังไม่ได้ทำตัวรูปพรหม
๒๐. ส.พ. ๒๐ แจ้งความรับสัตว์ขึ้นทะเบียน
๒๑. ส.พ. ๒๑ แจ้งความจำหน่ายสัตว์ขาดจากทะเบียน
- ส.พ. ๑๐, ๑๑, ๑๒ และ ๑๓ (สีเขียว) มีรายการเหมือนกับ ส.พ. ๕, ๖, ๗, และ ๘

(สีขาว) ผิดเฉพาะแต่แบบพิมพ์สีขาวกับสีเขียวเท่านั้น.